

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. III. De possessione requisita ad legitimam præscriptionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

sam habuerit, existimandi, se heredem, vel bonorum possessorem Domino existisse, fundum pro herede possidebit: ratio secundæ partis est ex L. 48. ff. eod. relatâ superioris n. 2367.

2377. Verùm hoc postremum (de titulo emptionis) videtur habere quandam exceptionem, ut etiam sufficiat *titulus emptionis* solum *existimatus* in casu, quo alius (v. g. servus, vel Procurator meus, cui emptionem faciendam mandavi) eam mihi tradat, dicens: *se illam emisse meo nomine*. Nam de hoc L. fin. §. 1. ff. pro focio sic habetur: *at probabilis error possidentis usucapioni non obstat, veluti si ob id aliquid possideam, quod servum meum, aut ejus, cujus in locum hereditario jure successi, emisse id falso existimem, quia in alieni facti ignorantia tolerabilis error est, & L. 11. ff. eod. ibi: quod vulgò traditum est, cum, qui existimat, se quid emisse, non posse pro emptore usucapere, hactenus verum esse ait, si nullam justam causam ejus erroris emptor habeat; nam, si fortè servus, aut procurator, cui emendam rem mandasset, persuaserit, se emisse, atque ita tradiderit, magis esse, ut usucapio sequatur. Unde ad hoc sufficit, quòd ex parte Principalis, seu Mandantis in principio contractus bona fides intervenit.*

2378. Difficultas esse potest, an, ut præscribantur *servitutes*, saltem *reales continua*, hoc est, habentes actum continuum, ut aquæ ductus, *suggrundii* (per hoc intelligitur pars tecti uniuscujusquæ domus, quæ incumbit extremis capitibus tignorum tectualium, ut exponit Pereyra in Elucid. n. 1415. vel juxta Spiegelium V. eod. regulæ propendentes extra tectum domus, ad parietum defensionem, ne imbris corrumpantur) præscribens teneatur allegare, & probare titulum alium, præter scientiam, & patientiam domini? Resp. quòd non, ex L. 10. ff. si servitus vindicetur, ibi: *si quis diuturno usu, & longa quasi possessione jus aquæ ducendæ nactus sit, non ei necesse est docere de jure, quo aqua constituta est, veluti ex legato, vel alio modo, sed utilem habet actionem, ut ostendat per annos fortè tot usum se, non vi, non clam, non precario possedisse.*

* * *

2. III.

De possessione requisita ad legitimam præscriptionem.

2379. Quid, & quotuplex sit *possessio*, constat ex dict. à n. 942. Aliquam porro possessionem rei; quæ præscribenda est, requiri, certum est ex reg. 3. de reg. juris in 6. ibi: *sine possessione præscriptio non procedit*, id, quòd etiam habetur L. 25. ff. de usucap. ubi tamen not. ex Ulpiano in L. si quis ante. §. 1. ff. de acquirend. possess. longè aliud esse, *possidere*; aliud esse in possessione, ut notavimus n. 958. nam *custodie causa*, Amicus, Procurator, Creditor in possessione est, qui tamen non possident, nec præscribunt.

2380. Notand. specialiter in dicta regula non dici: *sine possessione præscriptio non recipitur, vel non absolvitur*; sed *non procedit*, ut indicet, possessionem requiri non tantum in initio, & in fine, sed continuo medio quoque tempore, & in progressu dum procedit à principio ad ultimum complementum, ut tradit Petrus Peckius ad dictam regulam 3. n. 4. Ratio porro illius regulæ est, ex eo, quòd lex imitetur naturam, §. *Minorem. instit. de adopt. naturaliter* autem absq; possessione nihil acquiritur, L. *naturaliter. ff. de usuc.* ergo nec jure, seu lege, quæ præscriptionem introduxit. Legislator enim habere voluit certum aliquod indicium, seu argumentum tam de animo negligentis domini, quam alterius occupantis, & dominium acquirere volentis; nullum verò majus animi testimonium esse potuit, quam ex possessione. Nam, qui possessionem rei alienæ bonâ fide accipit, id indubio facit animo dominii acquirendi: qui verò possessionem rei suæ apud alium esse sinit, non videtur eam rem amplius appetere, sed pro derelicto habere; ergo.

2381. Quæstio, est quæ possessio ad legitimam præscriptionem necessaria sit, & sufficiat. Resp. possessionem naturalem tantum non sufficere; secus civilem; ratio primi est, quia aliàs, etiam extra instans translationis, & contractus, posset Dominium esse penes præscribentem, & eum, contra quem præscribitur; deinde depositarius na-

naturaliter possidet, & tamen non præscribit: ratio secundi est, nam aliàs vix ullus per tantum tempus continuat possessionem *naturalem*. 2. absens retinet solam possessionem civilem, & tamen præscribit, per *L. Servi. §. ult. ff. de furtis, l. 1. §. per servum, qui in fuga, ff. de acquir. poss.* sufficit quoque possessio *vera, vel ficta*; multò magis autem *mixta* ex naturali, & civili. Ratio primi est; quia qui fictè possidet fictione juris, verè possidet ad effectum juris, qui est præscriptio: ratio secundi est, quia illa est possessio perfectissima. Advertendum præterea, sufficere etiam *quasi possessionem* ad præscriptionem rerum incorporalium, in eo sitam, quòd non interpellaris, dum non solvis, nec inquietaris à Creditore, vel Actore; sic enim diceris in possessione quæta, & *pacifica* juris non solvendi; Lugo, de *Just. D. 7. S. 2. numer. 14.*

2382. Ex dict. deducitur. 1. rem civiliter possessam ab alio, non posse præscribi. Sic enim ab hoc non potest nisi naturaliter possideri ex dictis; sed hoc non sufficit ex *n. priori*, ergo. Hinc nemo possidens rem pro altero, vel jure solùm utili, præscribit jus directum, v. g. pignoris, hypothecæ: secus est de Dominio utili, hoc enim possidet civiliter. Deducitur 2. incapaces possidendi, esse incapaces præscriptionis; hæc enim ex *numer. 2379.* possessionem præsupponit. Hinc Laicus nullum jus spirituale præscribit.

2383. Deducitur 3. possessionem debere esse continuam, & non interruptam per totum tempus lege definitum, ut constat ex *n. 2360.* Rumpitur autem dupliciter. 1. *naturaliter*, cum post eam rectè inchoatam aliquid ex substantialibus deficit, v. g. bona fides, titulus, possessio. 2. *civiliter*, quando quidem nihil eorum deficit, sed juris autoritate; puta, sententiâ, & quandoquè litis contestatione, vel etiam sola citatione; sed intellige juxta *num. seq.* Interrumpi autem dicitur, cum apponitur impedimentum, ne ulterius procedat, sed omnino cesset. Hoc impedimentum vel est *naturale*, quod fit, quoties aliquid ex requisitis deficit; puta, si deficiat possessio, vel bona fides, &c. vel est *civile*, quod

fit, cum præscriptio per actum juridicum interpellatur, puta citatione, litis contestatione, &c. per illud præscriptio interruptitur *naturaliter*; per istud, *civiliter*.

Notandum tamen. 1. præscriptionem *triennem* non rumpi *civiliter* citatione, vel litis contestatione, cum sit omnino favorabilis, & inducta præcisè in favorem possidentium; Panorm. *c. illud. numer. 11. de præscript.* Less. *l. 2. c. 6. D. 16. n. 49.* Præscriptio autem *decenn.* vel *vicenaria* cum titulo, aut triennaria, vel longioris temporis sine titulo, civiliter rumpitur, non citatione sola, sed litis contestatione, idquè solùm ex suppositione, quòd Actor vincat. Nam si succumbat, præscriptio, interrupta non censetur, cum interrupta solùm sit, sub illa conditione, ut ex communi sententia tradunt Panormit. Molin. *D. 78. circa med.* Less. *loc. cit.*

Not. 2. inter *naturalem*, & *civilem* interruptionem esse discrimen; nam præscriptio *solùm naturaliter* interrupta, cessante impedimento incipere denuò potest, & perfici perindè, ac si interruptio facta non esset; si verò civiliter interrupta sit, exigit tempus quadragenarium à puncto interruptionis, ut collig. ex *L. ult. C. de præscript. 30. annor.* Possessio autem *continuata* sufficienter probatur, probando, te antiquitùs possedisse, & nunc possidere; Abbas in *c. cum Ecclesia*, de causa possess. nam ex hoc præsumitur ejus continuatio.

Not. 3. in materia præscriptionis quandoquè dici, quòd *non currat, incipiat, dormiat*, &c. Præscriptio igitur *currit, incipit, & procedit*, quando ad sunt omnia, quæ ad legitimam præscriptionem necessaria sunt, ut bona fides, possessio continuata, titulus, quando is requiritur. *Dormit* autem, quoties cufus ejus per interveniens impedimentum ita sistitur, ut tempus elapsum non quidem in nihilum recidat, sed cessante causâ intermediæ quietis cum tempore subsequenti jungatur, ac cum eodem computetur, solo tempore intermedio non computato. Si talis causa, cujus interventu præscriptio *dormire* dicitur, & non progredi, in principio præscriptionis adsit, à fortiori facit,

ne primò *incipiat*. Ex quo colliges, illà dormitione præscriptionem non fieri discontinuam. Sic *dormit* tempore vacantis Ecclesiæ, vel tempore Schismatis. c. 4. *de præscript.* vel grassantis pestis, & sævientiis belli, c. 10. *eod. & c. primâ actione.* 16. q. 3.

2387. Not. 4. quòd possidentes non suo, sed alieno nomine, præscriptione non sibi, sed illis acquirant, quorum nomine possident; nam tali casu iste, non illi, possidere dicitur ex c. *si litiganti* 17. *h. t.* ubi Innocentius III. ad Episcopum Pisanum scribens ait, Archiepiscopum non præscripsisse *sibi* jus recipiendi juramentum fidelitatis à Tribunali Calaritano: quia hoc *jus nec possedit nomine Sedis Apostolicæ, nec suo; non nomine illius; quia is possidere dicitur, cujus nomine possidetur; non suo,* quia sic argueretur eoipso contra juramentum de conservando honore, ac jure Sedis Apostolicæ, ac possedisse sine bona fide, & justo titulo, sine qua præscriptio non procedit.

2388. Not. 5. eum, qui rem aliquam possidere non valet, nec posse præscribere ex *nu. 2379.* nam possessio est unica via & fundamentum præscriptionis, ac effectuum ejus; constat ex c. *Causam. 7. h. t.* cum enim quidam Laicus Archidiacono Rheginensi, decimas ab eo repetenti, opposuisset, se jus decimarum illarum præscripsisse; hæc exceptio, & præscriptio rejecta fuit tanquam irrita, quòd *Laicus decimas possidere,* consequenter *nec præscribere possit;* de quo pluribus actum à nobis est superius à *nu. 2991.* verba canonis sunt: *causam debito sine decimas, non obstante præscriptione temporis, vel concessione Ecclesiastica, secularisvè persone, si idem G. opponere eam voluerit: quia cum Laici decimas detinere non possint, eas nulla valent præscribere ratione;* quod verum est de decimis Ecclesiarum, nullo etiam temporali titulo præscribendi illas contra Ecclesiam, ex *nu. 294.* ubi plura de dict. c. *causam.*

2389. Not. 6. quamvis verum sit, Laicos non posse *præscriptione* acquirere jus decimarum spectantium ad Ecclesiam, cum non sint capaces illud possidere, ut dictum est; posse tamen acquirere *Privi-*

legio speciali summi Pontificis; cum illa incapacitas sit juris tantum Ecclesiastici; cum eis concedi possit in feudum; ubi tamen adverte, quòd, esto talis alleget tempus immemoriale; adhuc non probetur *præscriptio;* cum Antiquitas temporis præcisè, sicut non facit verum titulum, sic nec faciat veram, ac juridicam *possessionem;* aliud est, si doceret *de Privilegio;* sed tunc non haberet *præscriptionem.*

§. IV.

De tempore possessionis requisitio ad legitimam præscriptionem.

2390. **S**upponend. 1. tempus continuatæ possessionis necessarium ad legitimam præscriptionem juxta diversitatem rerum, quæ præscribuntur, non esse æquale in omnibus; in quibusdam enim sufficit possessio triennis; in aliis plus, puta quadriennium, vel quinquennium; in aliis tempus longum, vel longissimum, aut immemoriale. Prætermisâ porrò temporis definitione (de qua S. Augustinus i. 1. *Confess.* c. 14. quærens, sic loquitur: *quid est ergo tempus? si nemo ex me querat, scio: si quærenti explicare velim, nescio*) quod Juristæ dicunt esse ex cœli solisque vertigine deductum spatium, in quo rerum omnium agitationem, vicissitudinemque metimur: suppon. 2. tempus, in jure communi (ut ex Sylvestro V. *tempus*, tradit Azor. *tom. 1. l. 5. c. 28.*) haberi duplex, scilicet *continuum,* quod absquè ullo intervallo dierum accipitur, ita ut numerentur dies festi, & profesti, sive præfens sit, sive absens. Reus, vel Actor, sive sit, sive non sit Judicis copia, L. *ult. C. de præscrip. long. temp. & non continuum* (& hoc *utile* vocant Jurisconsulti) quia in hoc dies festi non supputantur: item quia non habetur ratio dierum, in quibus legitimum subsit impedimentum, vel justa excusatio absentis, morbi, aut alterius causæ, c. *ne pro defectu, de elect.* Suppon. 3. *longum* tempus in jure dici *decennium* inter præfentes; *vicennium* inter absentes; *longissimum* triginta, vel